

sice majetkoprávní povahy, které se však dotýkají jen jmění volného v úpadku, nebo spory o nároky, jichž nelze v úpadkovém řízení uplatnit. K úpadkové podstatě náleží však nejen věci úpadcovy, nýbrž zejména též všechna jeho práva věcná i osobní, pokud mají majetkovou hodnotu a nejsou vyloučena z exekuce (§ 1 konk. ř.). Mezi ně patří též právo z nájmu neb pachtu. Zcela případně bylo již na to poukázáno, že vysvítá to také z ustanovení Šu 23 a 24 konk. ř., dle nichž správce podstaty může nájemní neb pachtovní smlouvy vypovědět, najal neb zpachtoval-li úpadce nějakou věc, a vstupuje do smlouvy, byl-li úpadce pronajímatelem. Proto žaloba o vyklizení místnosti byla správně řízena proti správci úpadkové podstaty a není předpokladů pro žalobu o zmatečnost podle Šu 529 čís. 2 c. ř. s.

### Čís. 6250.

**Jde o žalobu určovací podle Šu 228 c. ř. s., domáhá-li se zaměstnanec proti zaměstnavateli zjištění, že jeho přeložení z vedoucího místa pobočky na podřízené místo u ústředny jest nepřipustným a neúčinným. Nejde-li o pouhé ohrožení tvrzeného práva žalobce, nýbrž již o jeho porušení, a žalobci jde jen o to, by se případnou druhou žalobou domáhal na žalovaném náhrady škody z onoho porušeného práva, není opodstatněn právní zájem podle Šu 228 c. ř. s.**

(Rozh. ze dne 8. září 1926, Rv I 1414/26.)

Žaloba bankovního úředníka proti bance, by bylo zjištěno, že zbavení žalobce funkce plnomocníka a pokladníka, jakož i přeložení jeho jako úředníka filiálky žalované strany v K. k pražské ústředně žalované strany jest nepřipustným a neúčinným, byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta, o d v o l a c í m s o u d e m z t ě c h t o d ů v o d ů: Žalobcovu odvolání nelze přiznati oprávnění již z toho důvodu, že určovací žaloba tu nemá místa. Žalobní prosba zní, by bylo zjištěno, že zbavení žalobce funkce jeho jako plnomocníka a pokladníka, jakož i přeložení jeho jako úředníka filiálky strany žalované v K. k pražské ústředně žalované strany jest nepřipustným a neúčinným. Dle tohoto znění žalobní prosby jde tu o zápornou určovací žalobu. Žaloba ta má za předpoklad, že žalovaný osobuje si právo, jemu dle názoru žalobce nepřislušející, a takto zároveň nějaké soukromé právo žalobce ohrožuje způsobem takovým, že ieví se zabezpečení tohoto ohroženého práva žalobce určovacím rozsudkem ospravedlněným, v čemž právě spočívá právní zájem žalobce na dotyčném záporném určení, jenž jest předpokladem určovací žaloby ve smyslu Šu 228 c. ř. s. Je-li dotčené právo žalobce již porušeno, není již určovací žaloba na místě, nýbrž má místo žaloba o plnění, leda že by výši škody žalobci porušením práva vzešlé, jejíž náhrady žalobce domáhati se hodlá, prozatím ještě nebylo lze zjistiti. V tomto případě žádá žalobce určení, že nepřislušelo straně žalované právo zbaviti ho dosavadního služebního místa a přeložiti ho na místo jiné, poněvadž tu nebylo předpokladů pro toto právo vytčených v Šu 4

služební smlouvy, totiž patřičných služebních důvodů a že zbavení žalobce dosavadního místa a přeložení jeho na místo jiné, jež již bylo uskutečněno, jest nepřipustným a neúčinným; žalobce zároveň uplatňuje, že tímto zbavením místa a přeložením utrpěl škodu proto, že žil v K. ve společné domácnosti se svou matkou, takže tam se svým platem mohl vystačiti, což mu však nyní není možným vzhledem k tomu, že svou matku musí podporovati a že si vyhrazuje uplatniti tuto škodu zvláštní žalobou. Z toho plyne, že již nejde o pouhé ohrožení tvrzeného práva žalobcova, nýbrž o jeho porušení a že žalobci jen o to jde, by případnou druhou žalobou na straně žalované domáhal se náhrady škody jemu oním porušením práva způsobené. Pro zjištění výše škody jsou, jelikož skutečnosti, z nichž prý vyplývá, již vznikly, veškeré předpoklady. Důsledkem toho není důvodu, by určovací žalobou zabezpečeno bylo ohrožené právo žalobcovo, není také proto právního zájmu u žalobce, by zvláště a bezodkladně určeno bylo, že zbavení jeho místa u filiálky v K. a přeložení jeho do Prahy jest nepřipustným a neúčinným, není tudíž zákonných předpokladů pro žalobu určovací ve smyslu Šu 228 c. ř. s., nýbrž má tu místa jen žaloba o plnění, t. j. o náhradu škody tímto zbavením a přeložením způsobené.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y:

Jest rozhodnouti otázku, zda tato žaloba jest žalobou určovací, a pakli ano, zda žalobce má právní zájem na bezodkladném zjištění podle Šu 228 c. ř. s. Z celého obsahu žaloby, jak ze skutkového jejího podkladu, tak ze žalobního návrhu, jakožto logického závěru ze žalobních tvrzení, jest zjevno, že jde o žalobu určovací a že žalobce jen takovou žalobu podati mínil. Žaloba vykládá, že prý žalobce byl neprávem a bez věcných důvodů zbaven místa plnomocníka a pokladníka u filiálky žalované banky a přeložen k ústředně do Prahy jako podřízený úředník, že tím utrpěl značnou škodu, kterou si vyhrazuje uplatniti zvláštní žalobou, že v K. žil s matkou a mohl tam s platem vystačiti, což mu nyní již není možno, že má tedy zájem, aby právní »nárok« (správně »právní poměr«) byl co nejdříve zjištěn a že proto žádá, by bylo rozsudkem zjištěno, že jeho zbavení funkce plnomocníka a pokladníka, jakož i přeložení k pražské ústředně jest nepřipustným a neúčinným. Jde tu zřejmě o zápornou žalobu určovací, jak již správně dovodil odvolací soud, čelící ke zjištění, že tu není určitého právního poměru, t. j. právním řádem upraveného poměru žalobce k žalované. Žalovaná nemá podle žalobní prosby nic plniti ani opomíjeti a žádaný rozsudek nemohl by býti podkladem pro vynucení nějakého jednání nebo opomenutí. Marně se tedy snaží nyní dovolatel přizpůsobiti obsah žaloby určovací předpokladům žaloby o plnění, uváděje, že prý se domáhá zrušení přeložení a zrušení odnětí funkce plnomocníka a pokladníka a že prý žaloba sleduje jedině účel domáhati se obnovení dřívějšího stavu, právu odpovídajícího. Žalobce totiž nenavrhl, by banka byla povinnou uznána obnoviti předešlý stav. Tvrzení dovolatelovo, že by se takový návrh minul účinkem, protože by dotýčný rozsudek nebylo možno exekuci

provést, nelze uznati za správné, protože exekuční řád poskytuje dosti prostředků také na vynucení jednání nebo opomenutí. Že žalobce sleduje účel, domáhati se obnovení dřívějšího stavu, lze mu bez dalšího uvěřiti, ale pak volil prostředek, který by byl jen jedním krokem k dosažení vytknutého cíle, a bylo by třeba ještě jedné žaloby o plnění, kdežto cíle toho lze dosíci — možno-li ho vůbec po právu dosíci — cestou kratší, totiž hned žalobou o plnění, ať již obnovením předešlého stavu nebo náhradou škody. Tím přechází se k řešení druhé otázky, zda je tu zákonný předpoklad §u 228 c. ř. s., totiž právní zájem na bezodkladném určení neexistence právního poměru. Zákon nedopouští, by každý dle libosti mohl na soudě žádati zjištění existence nebo neexistence nějakého práva nebo právního poměru, třeba jen k vůli řešení otázek akademických. Aby bylo zamezeno zneužití určovacích žalob, musí míti žalobce právní zájem na tom, by právo nebo právní poměr (pravost či nepravost listiny) byly co nejdříve soudem na jisto postaveny. Takového právního zájmu v tomto případě žalobce neprokázal a možno ho v tomto směru odkázati na správné důvody napadeného rozsudku, které i dovolací soud sdílí. K vývodům dovolání je dodati jen toto: Dovolatel snaží se vzhledem k poznámce odvolacího soudu, že ovšem by byla určovací žaloba přípustna, kdyby na př. výše škody porušením práva vzešla prozatím ještě nemohla býti zjištěna — v dovolání dovoditi, že opravdu není mu možno výši škody zjistiti, protože prý nezákonný stav trvá, a protože prý jde také o škodu immateriální a kromě toho o zmenšené vyhlídky na příznivý postup. Nehledíc k tomu, že by — jak dovolatel praví — »nezákonný stav« trval i po rozsudku určovacím a že by tedy takový rozsudek nepřivedl žalobce blíže k možnosti zjištění výše škody, bylo věci žalobcovou, by již v první stolici přednesl skutečnosti, ze kterých by soud mohl vyvoditi závěr, že tu právní zájem jest, zejména když žalovaná nedostatek právního zájmu namítala. Žalovaný však, vyhradiv si uplatnění náhradu škody zvláštní žalobou, nijak neodůvodnil, proč tak nemůže učiniti hned. Poukaz dovolatelův na zdejší rozhodnutí č. 652 sb. n. s. není případným, protože tam otázka, zda jde o žalobu určovací, či o plnění, nepřišla na přetřes a nebyla rozhodována.

Čís. 6251.

### **Pensijní pojištění.**

**Nárok pojištěnce na vrácení premii jest nezabavitelným, třebas byl již pojištěncem uplatňován, jen když nebyl ještě poukázán.**

(Rozh. ze dne 8. září 1926, R II 196/26.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by mu ku vydobytí peněžité pohledávky byla povolena exekuce zabavením a přikázáním náhrady příslušející dlužníku proti zemské úřadovně všeobecného pensijního ústavu v Opavě (vrácení premiové rezervy), na kterýžto peníz dlužník u zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Opavě nárok již uplatnil, soud první stolice vyhověl a exekuci povolil, rekursní soud